

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Puutarha-ala Valmiussuunnitelmat karanteenituhoojien löytymisen varalle

Tuula Mäki-Valkama

Yksikönjohtaja

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Valmiussuunnitelmat karanteenituhoojien löytymisen varalle

Webinaari puutarha-alalle

7.2.2025

Ruokaviraston webinaari puutarha-alan toimijoille: valmiussuunnitelmat karanteenituhoojien löytymisen varalle

Webinaari 7.2.2025 klo 9:30-11:30 Teamsin välityksellä

Ohjelma:

Tilaisuuden avaus: miksi valmiussuunnitelmia tarvitaan, eri tahojen roolit valmiussuunnitelman toimeenpanossa	Tuula Mäki-Valkama, yksikönjohtaja	9:30-10:00
Yleinen valmiussuunnitelma: mitä tapahtuu, kun valmiussuunnitelma otetaan käyttöön	Liisa Vihervuori, erityisasiantuntija	10:00-10:30
Valmiussuunnitelma <i>Xylella fastidiosa</i> -lehtipolteen varalle: toimenpiteet tuhoojan hävittämiseksi	Paula Lilja, erityisasiantuntija	10:30-11:00
Muut puutarha-alaa koskevat valmiussuunnitelmat ja valmiussuunnitelmien kommentointi	Annika Wickström, jaostopäällikkö	11:00-11:20
Keskustelu		11:20-11:30

Miksi hyvä kasvin- ja metsänterveystila on tärkeää?

- Turvaa kasvin- ja metsäntuotannon edellytyksiä
 - Laadukkaan kasvintuotannon lisäysaineiston varmistaminen
 - Vientiedellytysten varmistaminen (tuhoojavapaus)
-
- Ruokaturva
 - Huoltovarmuus
 - Biodiversiteetti, ekosysteemipalvelut, hiilinielut
 - Maisemaperintö

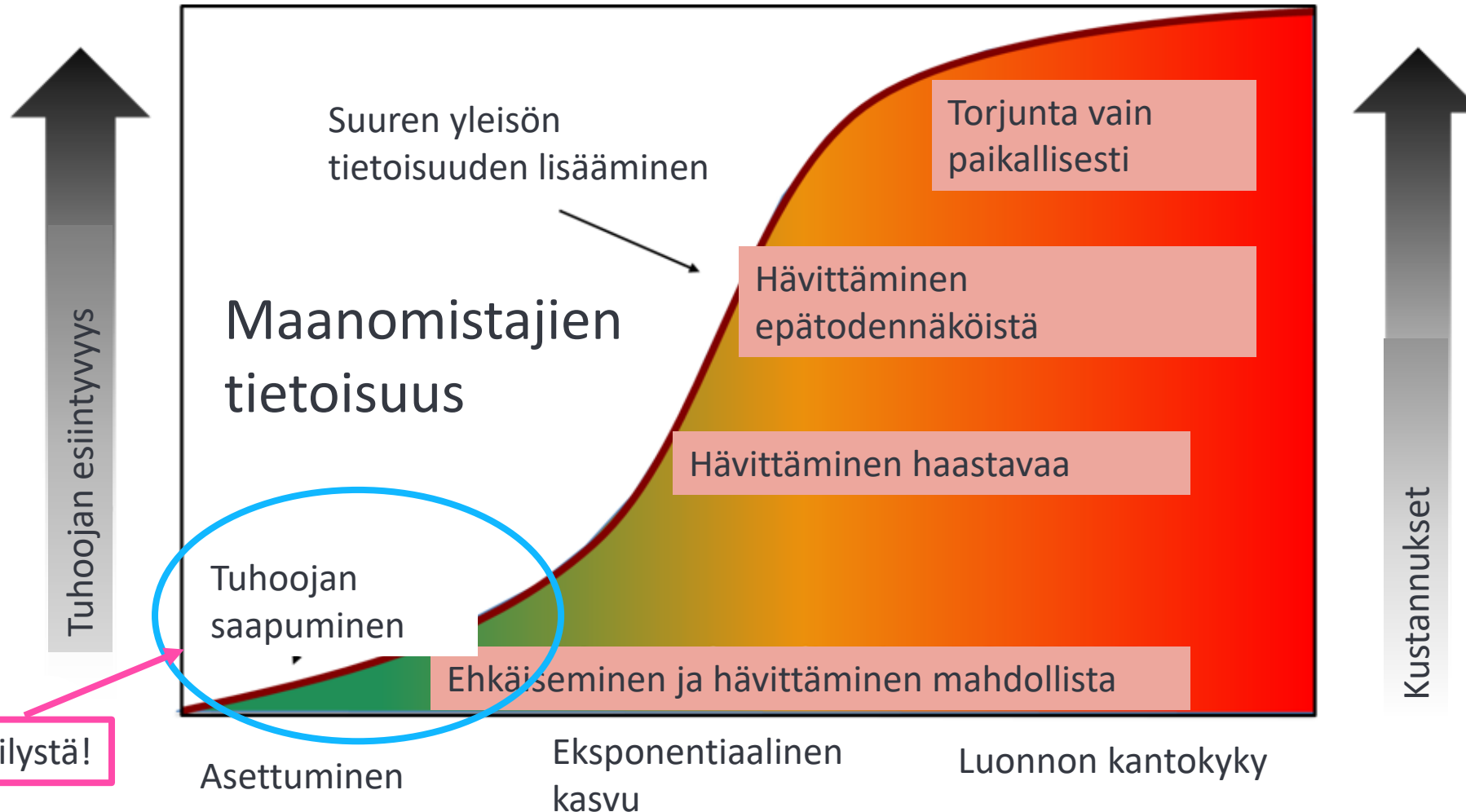
RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Prevention is better than cure!

Desiderius Erasmus, 1500-luvulla

Tuhoojien aikainen havaitseminen

kasvinterveys@ruokavirasto.fi

Adapted from: California Department of Fish and Wildlife
(wildlife.ca.gov)

Aukema et al. 2010, Bebber et al. 2013, Bradshaw et al. 2016

Dia: Aino-Maija Alanko

Miksi valmiussuunnitelmia tarvitaan?

Valmius = Tilanne, jossa on valmiina toimimaan tai tekemään jotakin

Suunnitelma = Käsitys tai rakenne, joka ohjaa toimintaa tai päätöksentekoa

**Tiedetään ennalta
mitä, kuka, milloin ja miten**

Karanteenituhoojat

– valmiussuunnitelmat laaditaan prioriteettituhoojille

Karanteenikasvintuhoojat QP's

(tuhoeläimet, sienet, bakteerit, virukset, viroidit, fytoplasmat)

Kasvihuone, avomaan puutarha, peruna, metsä

Unionikaranteenituhoojat, n. 300 kpl

Suoja-alueituhoojat (FI: 3 kpl)

Prioriteettituhoojat
(20 kpl)

Hätätoimenpide-
päätösten alaiset tuhoojat
(13 kpl)

Perunatuhoojat, joiden
leviämistä estetään (4 kpl)

Säädellyt ei-karanteenituhoojat eli laatutuhoojat (RNQP's), n. X kpl (paljon)
Tuhoojat, joiden leviämistä estetään tai runsastumista hillitään lisäysaineistossa

Siemen-, taimiaineisto- ja metsänviljelyaineistolainsäädännön tuhoojat, n. X kpl (paljon)
Muut tuhoojat, jotka eivät ole sallittuja lisäysaineistossa, esim. sertifiointi

Prioriteettituhooja

- **Eivät esiinny** EU:n alueella tai esiintyvät rajoitetusti (ovat silloin hätätoimenpidesäädöksen edellyttämän hävittämistoimenpiteiden alaisina)
- Niiden **taloudelliset, ympäristöön kohdistuvat tai yhteiskunnalliset vaikutukset unionin alueella ovat erittäin vakavia** – perustuu riskinarvioon.
 - suuria menetyksiä sellaisten kasvien osalta, joilla on merkittävää **taloudellista arvoa** unionin alueella.
 - **työllisyyden merkittävä väheneminen** maa-, metsä- tai puutarhatalouden alalla tai näihin aloihin liittyvillä toimialoilla, mukaan lukien matkailu ja virkistystoiminta;
 - **ruokaturvaan tai elintarviketurvallisuuteen** kohdistuvat merkittävät riskit
 - unionin alueella kasvavien tai viljeltyjen tärkeiden puulajien tai sellaisten puulajien, jotka ovat hyvin merkittäviä unionin **maisemaperinnön sekä kulttuuri- ja historiallisen perinnön kannalta**, häviäminen tai pitkän aikavälin laajamittainen vahingoittuminen
 - merkittävät vaikutukset **luonnon monimuotoisuuteen ja ekosysteemipalveluihin**, mukaan lukien vaikutukset **lajeihin ja elinympäristöihin**
 - **kasvinsuojeluaineiden käytön** merkittävä ja pitkän aikavälin lisääntyminen kyseisten kasvien osalta

Eri tahojen roolit valmiussuunnitelman toimeenpanossa

- MMM
 - Rahoitus (lisätalousarvio, korvausmomentti)
 - Yhteistyö muiden maiden kanssa, jos esim. riski naapurimaahan leviämisestä
- Ruokavirasto
 - Valmiusryhmä
 - Tutkimus ja arviointi, Kartoitukset, Toimenpiteet, Kenttätyö, Viestintä ja vuorovaikutus
 - Laboratorioanalyysit
 - Päätökset: Rajattu alue, torjuntapäätös, mahdollinen korvauspäätös
 - Virka-apupyynnöt esim. Metsäkeskus, Poliisi, Rajavartiolaitoksen merivartiosto hävitystoimenpiteiden suorittamiseksi
- Muut valvontaviranomaiset (ELYt, Tulli) ja ostopalvelut (valtuutetut tarkastajat, metsurit, hajukoira), Suomen metsäkeskus
 - Toimenpiteiden tekeminen
 - Puukiipeily, puiden kaato ja kuljetus
- Toimija
 - Tuhoojien jatkuva havainnointi ja välitön ilmoitus tuhoojaepäilystä
 - Toimeenpanee torjuntapäätöksen vaatimukset
 - Yhteistyö- ja avustusvelvollisuus, esim. jäljitys eteen/taakse
- Sidosryhmät (alan järjestöt, kunnat, tutkimuslaitokset)
 - Yhteistyö (esim. puiden sijaintitiedot, tarvittaessa viestintäkanava)

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

